

Cuma Sohbeti sayfası Adıyaman İl Müftülüğü tarafından hazırlanmaktadır.

CUMA
SOHBETİ

İÇİMİZDEKİ TEHLİKE : NİFAK

CUMA
SOHBETİ

Yüzde 95 den fazlası Müslüman olan bir ülkede yaşıyoruz. Neredeyse hepimiz elhamdu-lillah müslümanız. Dinimizin gereklerini yaşamak için hepimiz kendimize özel çaba sarfediyoruz. Mü'minler olarak Allah'a yakınlaşmanın yollarını arıyoruz. Biliyoruz ki; Mü'mince yaşayış; güzel ve doğru bir iman çizgisiyle başlıyoruz. Bu nedenle mü'minin iman kavramını iyi anlaması, iman zayıflığı ile yaşayabileceği hastalıkları iyi tanıması gerekir. Münafıklıkta, maalesef bu hastalıkların başında geliyor.

Nifak doğrudan; Hz. Peygamber döneminde dıştan iman etmiş görünse de içten içe küfrü benimseyen insanlar için kullanılmıştır. Bu yönüyle iman eden insanla ilgili olmayıp küfür ile iman arasında itikadi bir konumdur. Fakat tanımını ve özelliklerini Kuran ve Hadisler ışığında incelediğimizde, bugünün insanı olarak bizleri de ilgilendiren yönleri olduğunu görüyoruz.

Arap dilcilerinin tarifine göre; nifak nifaka kelimesinden türemiştir. Nafika, köstebek deliğine verilen addır. Köstebeğin yuvasının iki kapısı vardır. Kapıların birinden girerken, öbüründen çıkar. Köstebek çıkacağı bu kapıyı, başıyla vurup dışarı çıkmasına imkan verecek şekilde ince tutar ve bunu da başkası sezemez. Kendisini tehdit eden tehlike aşikar ve belli olan giriş kapısından olunca, hemen saklı tuttuğu bu dayanaksız kapıdan dışarı çıkar. Kaçmak için yaptığı bu ikinci kapıya nifaka denir. Kelimenin kaynağını bu şekilde tesbit etmek kelimeyi Kuran doğrultusunda anlamamızı sağlayacaktır. Münafıklarla ilgili en kapsamlı ifadeler münafikun süresinde geçer. Medine döneminde Müslümanların Mekke müşrikleriyle yaptıkları cihatlar o dönemde kalbine tam bir iman yerleşmemiş münafıkları tetiklemiştir. Allah yolunda kanını feda edebilmek gerçekte yine Allah yolunda ter dökenlere nasip olabilecek kadar zor bir iştir. Münafikun Süresinde Şöyle buyrulur:

“ Yeminlerini kalkan yapıp Allah yolundan yan çizdiler. Gerçekten onların yaptıkları ne kötüdür. Bunun sebebi onların önce iman edip sonra inkar etmeleridir. Bu yüzden kalpleri mühürlenmiştir. Artık onlar hiç anlamazlar. Onları gördüğün zaman kalıpları hoşuna gider, konuşurlarsa sözlerini dinlersin. Onlar sanki duvara dayanmış kütükler gibidir. Her gürültüyü kendi aleyhlerine sanırlar. Düşman onlardır. Onlardan sakın. Allah onların canlarını alsın. Nasıl bu hale geliyorlar? Onlara gelin Allahın peygamberi sizin için mağfiret dilesin, denildiği zaman başlarını çevirirler ve sen onların, büyüklük taslayarak uzaklaştıklarını görürsün. (Münafikun 2-5)”

Münafık; Medine döneminin bir gerçeğidir. Mekke döneminde "münafık" yoktu. Müslümanlar ve müslüman olmayanlar vardı. Müslüman olmak, bir fedakarlığa talip olmak demektir. Can ve mal sınavı demektir. Bir bedel ödemektir. Her şeyinizden, sosyal statünüzden, hatta ülkenizden olabilirsiniz. Müslümanlık dünyevi bir iktidar sağlamıyordu. Neredeyse tüm kurulu düzeni karşlarına alıyorlardı. O şartlarda net mü'minler oldu, net müşrikler oldu. Zaten münafıklık, kalpte olup biten bir şey olduğu için zahiren bilinemez. Ancak amel ve davranışlarla nifak dışı yansıyabilir.

Ayet ve hadislerde münafıkların bir çok özelliği bildirilmiştir. Bunlardan bir kısmını şöyle sıralayabiliriz:

Münafıkların davranışlarında iki yüzlülük, riya ve fesat ön plandadır, namaz kıldıkları zaman gösteriş yaparlar, Allah'ı çok anmazlar. Şu âyetler de bu hususu açıkça ifade etmektedir: Münafıklar Allah'ı aldatmaya çalışırlar, Allah' da onların bu çabalarını başlarına geçirir. Onlar namaza kalktıkları zaman tembel tembel kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar ve Allah'ı pek az anarlar”(Nisa; 4/142-143)

“Münafıkların gönüllerinde küfür, dillerinde ise güven vermeyen bir tasdik ve görüntü vardır. Buna rağmen kendilerinin müslümanlardan olduklarını kabul ettirmek için sürekli bir telaş içindedirler. Kur'an, onların bu psikolojik hallerini şöyle açıklamaktadır:

“Kesinlikle sizden olduklarına dair Allah'a yemin ederler. Oysa onlar sizden değillerdir. Fakat onlar korkudan ödlere patlayan bir topluluktur” (Tevbe; 9/56)

Münafıklar konuştukları zaman yalan konuşurlar, verdikleri söze durmazlar, emanete hainlik ederler. Rasulullah(s.a.v) buyurdularki; “Münafığın alameti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, söz verdiğinde sözünde durmaz ve kendisine bir şey emanet edildiğinde emanete ihanet eder. “(1) Efendimizin hadisinde münafığın; “iki sürü arasında gidip gelen şaşkın koyuna benzetilmesi” imanda kararsızlık ve tutarsızlığın, karaktersiz bir imana sahip olmanın Mü'min resmini çizerken(2); “Kiyamet günü Allah katında insanların en kötülerinin şunlara bir yüzle bunlara bir yüzle gelen iki yüzlüler olduğunu görürsün”hadisi de bu iki yüzlü karakterin ya da karaktersizliğin yansımasını anlatmaktadır.(3) Münafıklık zahiren görünen bir hal olmaktan uzak; aslında bir kalp hastalığıdır. Hadiste buyrulur ki ;“Kalp dört çeşittir: kalp vardır, her şeyden arınmıştır. Onda kandil gibi nur parlar. Kalp vardır; kapalıdır, kapağı üzerine bağlanmıştır. Kalp vardır; ters çevrilmiştir. Kalp vardır iki yüzlüdür. Her şeyden arınmış kalp, müzminin kalbidir, onda kandil vardır, nur vardır. Kapalı kalp ,kafirin kalbidir. Ters yüz edilmiş kalp münafığın kalbidir; çünkü hakikati bildikten sonra inkar etmiştir. İki yüzlü kalp de iman ile nifakin bir arada bulunduğu kalptir. Onda iman tatlı suyla gelişen bakla gibidir. Nifak ise kan ve irin toplayan yara gibidir. Bunlardan hangisi daha fazla büyürse ,o diğerine baskın çıkar”.(4)Yine Bakara süresinde de münafıklardan kalplerinde maraz yani hastalık olan insanlar olarak bahsedilir.

Münafıklığın psikolojik yansımaları elbette kalpten fiile dönüşecektir. Efendimiz: “Muhakkak ki münafıkların kendilerini belli eden bir takım alametleri vardır: Onların selamı lanet okumak, ganimetleri hıyanetle kazanılan maldır. Mescitlere yaklaştıklarında hemen oradan uzaklaşmanın yollarını ararlar. Namaza ancak vakti geçtikten sonra giderler. Kibirli dirler, yalnız sözde mütevazi görünürler. Ne kendileri başkalarıyla kaynaşır, ne de başkaları onlarla kaynaşır. Geceleri odun kesilirler, gündüzleri ise gürültü koparırlar.” şeklinde münafıkların temel davranışlarını anlatır.(5)

Efendimizin dilinde mü'min bereketi, münafık bereketsizliği; mü'min iç huzurunu münafık gönül darlığını temsil eder. “Mü'min, rüzgarın yatırap kaldırdığı yeşil ekin gibidir, münafık ise dimdik iken rüzgarın bir defada kökünden söktüverdiği selvi ağacı gibidir.”(6)Çünkü iman ehli hep Allah

ile beraber, nifak ehli ise yalnız kendi başındadır. Bu yalnızlık hem Allah'tan uzak oluşundan hem de kibirli oluşundandır.

İman kalbi terbiye ettiği gibi amelleri de güzelleştirir. Nifak kalbi kirlettiği gibi niyeti de bozar, amellere de rengini verir. Hadiste:”mü'minin niyeti amelinden daha hayırlıdır. Münafığın ise ameli niyetinden daha hayırlıdır. Her biri niyetine göre amel eder. Mü'min bir amel işlediği zaman ,kalbinde bir nur peyda olur.”buyrulmuş ,münafıklığın niyeti nasıl bozduğu anlatılmıştır.(7)

Kur'an ve Hadislerdeki bütün bu nifak tanımlamalarından sonra, mü'min tanımını da yaparak kendimize nasıl bir pay çıkarabileceğimize bakalım: Mümin kimdir?Allah'a ve Rasulüne iman eden ,ahiret gününe inanan ve salih ameller işleyen kimsedir. Mü'min sağlam inanan ,imanında şüpheye düşmeyen ,inancında bilinçli, amelinde dürüst,Allah'ın kendinden beklediklerini bilen ,emrolunduğu gibi dosdoğru olandır.

Bakara süresi 138.ayette Allah'ın boyasıyla boyandığı ifade edilen abidler(Allah'a kulluk ederek ömür sürenler), rengini Hak'tan yana belli edenlerdir. Mü'min kendi renginin farkındadır; zaten kalp aynasına bakınca da bunu görür! Mü'minin Allah'ın emirlerini yerine getirme ve Peygamberine benzeme arzusu, onu bu renge boyamıştır. Hem asr-ı saadette hem de bizim asrımızda sorulan bir soru olmuştur: Bu rengi nasıl koruyabilirim! sorusu... Asr-ı saadette de ,sonraki dönemlerde de ,son nefesi imanla tamamlayabilme korkusu , mü'minleri sürekli bir rikkat içinde tutmuştur. Bu korku imanın yerini nifaka bırakabilme korkusudur.Farkına varmadan imanın yerine nifakin sızmasından korkulmasıdır.

Günahların olduğu bir hayat insanogluluyla süregelen bir dengedir. Günah kavramı günaha ısrarla birleşince insanı Hak'tan uzaklaştırır. Aslında günaha meyilli olma insanoglunun tabiatında vardır. Bizden istenen günahın bilincinde olmak ve günahı vazgeçmeyi de bu bilinçle başarmaktır. Her günahkar; münafık değildir. İçimizdeki imana dayalı huzur halinin zaman zaman kayboluşu da her zaman nifak hali olarak bulunduğu kalptir. Ama günahları küçümseme, Allah ve Rasulüne tabi olmayı önemsememe, mü'min vasıflarından uzaklaşma bizi nifaka yaklaştırabilir. Mü'min sırat-ı müstakim üzere bir gidişat belirlemeli hayatında. Doğru olmayı, doğrularla olmayı davranış olarak ta yansıtabilmesi hayatına.

Konumuzu Rehberimiz (s.a.v)'in duasıyla bitirelim :”Allah'ım! Bozgunculuktan ,münafıklıktan ve kötü ahlaktan sana sığınırım.”(89)

- 1-Buhari-iman,24
- 2-Müslim, sıfat'ul münafikun
- 3-Buhari, edep-52
- 4-Mecmeuz'zevaid ve menbeul -fevaid 1.cilt
- 5-Ahmet bin Hanbel ve Bezzar(Darekutni hadisi zayıf bulmuş)
- 6-Buhari- Merda 1
- 7-Taberani- mu'cemul-keebir
- 9-Ebu Davut-vitr,32

ZELİHA KINIK
ADIYAMAN MERKEZ VAİZİ